

La Verge de Montserrat és a Colòmbia

- Una escultura de la Moreneta feta pel reusenc Modest Gené s'entronitzarà a Bogotà.
- L'artista la va fer l'any 1954 per la colònia catalana a Ceuta, on va restar fins l'any 1976.
- Es col·locarà al santuari de Monserrate, bastit el 1638 pel nebot d'un abat de Montserrat.

Una escultura de la Verge de Montserrat, del reusenc Modest Gené i Roig, rèplica exacta de la que hi ha a l'abadia benedictina catalana, s'entronitzarà aviat al santuari de Monserrate de Santa Fe de Bogotà, capital de Colòmbia. Feta originàriament per a la colònia catalana de Ceuta, on romangué a l'església de Nuestra Señora de África d'aquesta ciutat del 1954 a 1976, es conservava els últims anys en dipòsit a Montserrat.

Antoni Guasch/Tarragona

Monserrate, un santuari colombià situat a 3.160 metres d'alçada, acollirà ben aviat -es preveia que fos avui, diada de la Mare de Déu de Montserrat, però a darrera hora no ha estat possible- una rèplica de la Moreneta, talla feta l'any 1954 per l'escultor reusenc Modest Gené i Roig. El santuari, que duu el nom d'una de les dues muntanyes (Monserrate i Guadalupe), al peu de les quals s'estén la gran conurbació de Santa Fe de Bogotà, és un centre de peregrinació mariana, a 321 metres per sobre la capital colombiana, que aplega anualment entre quatre i sis milions de persones (més o menys les que van a Lourdes o Fàtima, a Montserrat n'hi van a l'any uns 2'5 milions), segons dades aportades per Joan Andreu Rocha, monjo de l'abadia benedictina catalana de Montserrat.

La talla del gran escultor reusenc, que s'assembla com una gota d'aigua a l'altra a la Verge Bruna montserratina del segle XII, fou encarregada a Modest Gené per la colònia catalana de Ceuta, i entronitzada, en presència de l'artista -com testimonien les cròniques dels periòdics ceutís de l'abril del 1954- per aquells a l'església de Nuestra Señora de África de Ceuta.

El peregrinatge de la imatge s'inicià l'any 1976, en dissoldre's la colònia catalana a Ceuta. La talla va ser guardada primer per E. Oriol, president de l'esmentada colònia catalana, fins trobar-hi una nova ubicació. Des de feia uns anys romania en dipò-

sit a l'abadia de Montserrat a l'espera d'entronitzar-la de nou en un altre lloc.

Es perd la Verge

L'anada de la imatge de Gené del monestir català de Montserrat al santuari colombià de Monserrate ja es va produir l'estiu de l'any passat, atenent una petició de la colònia catalana de Santa Fe de Colòmbia. Cal dir que en el santuari de Monserrate, fundat l'any 1638 per Pedro Félix de Solís y Valenzuela, nebot d'un ex abat de Montserrat, Juan de Valenzuela, hi havia hagut una talla de la Verge montserratina, feta a Colòmbia i que despertava una gran devoció, fins a principis del segle XVIII que desapareix i es perd el culte. En el seu lloc es venera ara la imatge de un Sant Crist Caigut i de Montserrat només se'n conserva el nom.

La intenció de la colònia catalana a Colòmbia és recuperar aquesta veneració a la Verge al seu santuari i d'aquí els contactes amb l'abadia catalana per trobar una imatge.

Segons Joan Andreu Rocha, monjo de Montserrat, a Colòmbia hi ha dos monestirs, ara independents de l'abadia catalana, amb monjos que han estat a Montserrat. D'una d'aquestes abadies, Santa Maria de Usme, va sorgir la idea d'adreçar-se a Montserrat i demanar la cessió de la talla que aquest tenia en dipòsit, una iniciativa auspiciada per Pedro Rubiano, l'arquebisbe de Bogotà. A través d'aquest, el contacte entre Montserrat i l'arquebisbat colombià, s'ha fet amb el bisbe auxiliar de Bogotà, monsenyor Agustín Otero.

La imatge mostra la talla al santuari de la Verge d'Àfrica, a Ceuta.

Altrament, cal dir que l'entronització de la imatge de Modest Gené, prevista en un principi per l'octubre passat i després per avui, novament s'ha posposat. Encara que no hi ha data fixada, les obres de condicionament del santuari a hores d'ara ja estan enllestides, i pot haver influït en aquest ajornament la impossibilitat d'assistir a la cerimònia per part de Sebastià Maria Bardolet, abat de Montserrat, que avui presideix els actes de la patrona de Catalunya a l'abadia benedictina catalana. L'entronització, però,

no es demorarà molt més, segons esmentaven des del monestir català.

Altres dues Montserrat

Si bé la imatge montserratina que s'entronitzarà a Colòmbia fou cisellada per Modest Gené al seu estudi de Reus, aquest genial artista en va fer altres dues de la Moreneta quan vivia a l'Àfrica, una de les seves grans passions amb l'escultura i la fami-

Imatge de la Verge de Montserrat.

L'avi i l'amic Ceferí

A.G./Tarragona

A Modest Gené i Roig, nascut a Reus l'any 1914, la vena artística li venia de família. El seu pare Modest Gené i Fort, era escultor picapedrer i al seu taller s'encaminaven el fill i un seu amic, en Ceferí Olivé, un altre reusenc il·lustre i pintor més que reconegut traspassat l'any passat, per fer pràctiques de dibuix al natural. Com assenyala la seva filla Maria del Carme, «un escultor ha de ser un perfecte dibuixant, sinó ho tindria magre a l'hora de reflectir en escultura la sensació artística percebuda». Els dots naturals de l'escultor Modest Gené, que suraren de ben jove en el dibuix, s'ampliaren en recórrer l'artista tot Europa a la recerca de l'art universal. L'any 1957, però, se li concedeix la beca Àfrica per tal de fer estudis artístics i enològics durant tres mesos a la Guinea Espanyola. La passió latent que l'escultor Gené sentia per Àfrica ja no va tenir llavors aturador.

lia, on va morir l'any 1983 a Bata (Río Muni). Una d'aquestes es troba a Luba (Malabo), molt venerada i que es treta a coll-i-bé en processó la diada de la Mare de Déu de Montserrat.

L'altra, feta en versió fang, té 2'25 metres d'altura, és a Efulan (Río Muni), a poc quilòmetres de la frontera de Gabón, i fou benedida per monsenyor Rafael Maria Nze Abui, bisbe de Bata el desembre de 1966 en col·locar-la a l'altar major de l'església recent construïda en aquesta població guineana. Aquesta talla, de dimensions espectaculars, conté tots els detalls de la imatge autèntica, amb la salvetat que la de Montserrat fa 50 centímetres d'ample per 90 d'alçada i la d'Efulan manté l'amplada però s'allargassa fins als 2'25 metres d'alçada. Ambdues imatges són policromades, a l'igual que la patrona de Catalunya.

La porta d'Àfrica

L'encàrrec fet a Modest Gené per la colònia catalana de Ceuta fou la darrera obra feta per l'escultor de Reus al Marroc, la porta d'Àfrica per a tants reusencs al llarg dels segles XIX i XX. D'aquests, entre els més famosos africanistes cal mencionar el general Prim o els pintors Fortuny, Tapiró o Galofré.

Segons esmenta Maria del Carme Gené, la filla de l'escultor reusenc, «el meu pare se sentí de ben jove atret per l'aura que a Reus es respirava de la cultura africana, i per als reusencs el Marroc era la porta d'accés a aquest gran continent». La filla de l'artista recorda l'embruix que per al seu pare, una ànima que s'ho mirava tot des del vessant artístic, tenien els nadius del Marroc i, de retop, tot el continent, a l'hora de definir cap a una direcció la seva inesgotable capacitat creativa. Modest Gené no anà a l'Àfrica a fer «arte africano» sinó a fer «escultures dels nadius d'allí». Sens dubte ho aconseguí.

Modest Gené, l'artista oblidat?

A.G./Tarragona

Modest Gené i Roig té obra arreu d'Espanya i bona part del món. L'any 1951 se'n va anar a Ceuta on li encarreguen de fer El Cristo de la Encrucijada, per la confraria de la qual ja havia esculpit l'any anterior la imatge de Nuestra Señora de la Virgen de las Lágrimas. A les comarques tarragonines té obra religiosa a multitud de poblacions: Vilabella, Reus, la Selva del Camp, Margalef, Valls, Vilallonga, Riudoms, Marçà i un llarg llistat més. Ara bé, en molts folletos turístics o informatius sobre el monument religiós no figura pas l'autoria de la imatge

que presideix l'altar o la capella en qüestió i no consta tampoc, per exemple, que el monument al patrici Eduard Toda i Güell, a l'Argentera, el del pintor Ramon Viñes i Viñes, a la Vilella Alta, o la Mare de Déu del Roser, a la capella del Roser de Valls, són del genial escultor reusenc. A quina raó es deu aquest generalitzat oblit? L'art d'aquest reusenc universal, tot i la bellesa de les obres fetes ans de posar els peus a l'Àfrica, s'agregant en contacte amb la realitat d'un continent que li desfermà la creativitat. Àfrica l'encisà i ell hi va correspondre en fer una obra gegantina i irrepètible.